

โลกนิยมไทย

จุดเปลี่ยนไทยจุดเปลี่ยนโลก

ประเวศ วะสี

(๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕)

๑.

จากทีมวอลเลย์บอลไทยถึงการประชุม APEC

ทีมวอลเลย์บอลสาวไทยชนะใจคนทั่วโลก แม้เกมที่แข่งแพ้ก็ยังเชียร์ไทย เสน่ห์ไทยอยู่ที่ไหน ทำไมนานาชาติจึงนิยมมาเที่ยวประเทศไทย นอกจากอัญมณีไม้ตรีและอาหารไทยที่เป็น ๑ ใน ๕ อาหารโลกแล้ว ยังมีอะไรอีก การประชุม APEC เมื่อเร็ว ๆ นี้ ที่ผู้นำจากเขตเศรษฐกิจเอเชียแปซิฟิก ๒๑ ประเทศ ครอบคลุมประชากร ๑ ใน ๓ ของโลก พร้อมทั้งแขกรับเชิญที่สำคัญ ๆ รวมทั้งสื่อมวลชน จากทั่วโลกประมาณ ๕,๐๐๐ คน สำเร็จอย่างงดงาม ทุกคนดูจะพออกพอใจในการต้อนรับขับสู้ด้วย อัญมณีอันดีงามและมีน้ำใจจากประเทศเจ้าภาพ ตลอดจนการเป็นการประชุมที่มีสาระที่สำคัญด้วย มโนทัศน์ที่สำคัญยิ่ง คือ Open - Connect - Balance **เปิดกว้างสร้างสัมพันธ์เชื่อมโยงกันสู่สมดุ** คนคิดช่างเข้าใจปัญหาวิกฤตโลกและเสนอ**วิถีคิดใหม่**ได้อย่างกระชับ

Einstein เคยพูดว่า “We shall need a radically new manner of thinking, if mankind is to survive” **“เราต้องการวิถีคิดใหม่โดยสิ้นเชิง ถ้ามนุษยชาติจะอยู่รอดได้”**

วิถีคิดเก่าได้นำมนุษยชาติมาสู่สภาวะวิกฤตสุด ๆ จนคุกคามการอยู่รอด

การประชุมเอเปค 2022 ในประเทศไทย ได้เสนอ**วิถีคิดใหม่**เพื่อความอยู่รอดของมนุษยชาติ นี้ คือสารหรือสาระใหญ่ที่สำคัญยิ่ง ที่ควรทำความเข้าใจให้ถ่องแท้

สรุปการจัดประชุมเอเปค 2022 แสดงว่า **ประเทศไทยสามารถทำเรื่องใหญ่ได้** เราทะเลาะกัน มากเสียจนจิตเล็ก มองไม่เห็น**พลังบวกบนแผ่นดินไทย** ที่มีเต็มไปหมดและเป็นจุดแข็งของไทย การพัฒนาประเทศ**ต้องพัฒนาบนจุดแข็งของไทย** แล้วจะภูมิใจและแข็งแรง ถ้าพัฒนาจากจุดอ่อนจิตก็จะ ฝ่อ ทะเลาะกันสูง แตกแยกและอ่อนแอ

๒.

จุดแข็งของวัฒนธรรมคนเป็นชาติไทย

คนชาติไทยเป็นกลุ่มเผ่าพันธุ์ใหญ่กลุ่มหนึ่ง กระจัดกระจายอยู่ในประเทศต่าง ๆ ๘ ประเทศ คือ ไทย ลาว พม่า เขมร เวียดนาม มาเลเซีย จีน และอินเดีย (มณฑลฮกซั่ม) ดร.ฉัตรทิพย์ นาถสุภาและคณะ เคยไปวิจัยว่าอะไรเป็นวัฒนธรรมร่วมที่พบในคนไทย ที่กระจายกันอยู่ในประเทศต่าง ๆ พบว่า มีอย่างน้อย ๒ ประการ คือ

๑. **ความมีน้ำใจ**

๒. **ความเป็นชุมชน** หรือการอยู่ร่วมกันมากกว่าอยู่โดดเดี่ยวแบบตัวใครตัวมัน อย่างคนตะวันตก

ความมีน้ำใจทำให้เกิดความมีอัธยาศัยไมตรี ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นห่วงเป็นใยซึ่งกันและกัน มีความยืดหยุ่น ประนีประนอม ไม่แข็งกระด้างแบบหัวชนฝา ทำให้มีสมรรถนะในการทูตสูง ดังที่เป็นประเทศเดียวในภูมิภาคที่เอาตัวรอดจากกระแสจักรวรรดินิยมของตะวันตกที่พัฒนาอย่างรุนแรง อย่างไม่มีอารยธรรมใดเอาตัวรอดได้นอกจากไทย

เพราะความยืดหยุ่น ประนีประนอม และอัธยาศัยไมตรีอันมาจากวัฒนธรรมไทย เรายุติสงครามการสู้รบระหว่างคนไทยด้วยกันในประเด็นคอมมิวนิสต์ได้อย่างสวยงามที่สุด ด้วยคำสั่ง ๖๖/๒๕๒๓ ซึ่งยุติการสู้รบทันที นักศึกษาปัญญาชนคืนจากป่าสู่เมือง และสมานกันในสังคมอย่างไร้รอยต่อ ลีควานยู กล่าวว่า มีแต่คนไทยเท่านั้นที่ทำได้แบบนี้

วัฒนธรรมไทยคือจุดแข็งของเรา ที่ถ้าใช้ จะเป็นจุดเปลี่ยนประเทศไทย และจุดเปลี่ยนโลก

๓.

การพัฒนาต้องเอาวัฒนธรรมเป็นตัวตั้ง

หลายทศวรรษที่ผ่านมา องค์การยูเนสโกได้ประกาศ **“ทศวรรษแห่งวัฒนธรรมและการพัฒนา”** ซึ่งประเทศไทยก็ร่วมด้วยแต่ไม่มีผลกระทบใหญ่ เมื่อคุณสมชาย เสียงหลาย ได้รับแต่งตั้งเป็น ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ผมได้เขียนหนังสือเล่มเล็ก ๆ เล่มหนึ่ง ชื่อ **“การพัฒนาต้องเอาวัฒนธรรมเป็นตัวตั้ง”** จัดพิมพ์โดยกรมส่งเสริมวัฒนธรรมก็ไม่ได้ผล เช่นเดียวกับประเทศของ UNESCO เพราะสังคมปัจจุบันสูญเสียความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมไปแล้วเพราะการพัฒนาเชิงอำนาจ อำนาจจะตัดขาดควบคุม ปิดกั้น ตรงข้ามกับวัฒนธรรมซึ่งเชื่อมโยงเป็นบูรณาการ มหาวิทยาลัยก็เข้าใจวัฒนธรรมแบบแยกย่อย เพียงแค่เรื่องเรือนไทย ดนตรีไทย จึงควรทบทวนทำความเข้าใจว่าวัฒนธรรมคืออะไร

วัฒนธรรม คือ วิถีชีวิตร่วมกันของกลุ่มคนที่สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมหนึ่ง ๆ ซึ่งกินความครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่าง ซึ่งเป็นวิถีชีวิตร่วมกัน เช่น ความเชื่อร่วมกัน คุณค่าร่วมกัน การทำมาหากินที่อยู่อาศัย อาหาร การแต่งกาย ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี การจัดการสิ่งแวดล้อม การดูแลรักษาสุขภาพ สุนทรียธรรม การไกล่เกลี่ยความขัดแย้ง การศึกษา หรือการเรียนรู้ ศาสนาใดที่เป็นความเชื่อและคุณค่าร่วมกัน ก็มีฐานเป็นวัฒนธรรมด้วย เช่น วัฒนธรรมอิสลาม วัฒนธรรมพุทธ

เนื่องจากสิ่งแวดล้อมแต่ละแห่งแตกต่างกัน ตั้งแต่ขั้วโลกจนถึงทะเลทราย ไม่ว่าสิ่งแวดล้อมจะเป็นอย่างไร ๆ กลุ่มคนที่อยู่ที่นั่น ๆ ก็ต้องเรียนรู้ที่จะมีวิถีชีวิตที่ทำให้อยู่รอดชีวิตและอยู่ได้ดี **วัฒนธรรมจึงมีความหลากหลาย**ไปตามชุมชนท้องถิ่นต่าง ๆ ไม่ถือว่าของใครดีกว่าของใคร ต่างก็มีความเหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมของตนของตนซึ่งมีอัตลักษณ์เฉพาะตัว วัฒนธรรมจึงเป็นภูมิปัญญาที่เจ้าของมีความภูมิใจและรู้สึกมีศักดิ์ศรี

ถ้าพัฒนาโดยเอาวัฒนธรรมเป็นตัวตั้ง ทุกชุมชนท้องถิ่นจะมีเกียรติมีศักดิ์ศรีเป็นการกระจายอำนาจ แต่ถ้าเอาอำนาจและเงินเป็นตัวตั้งจะรวมศูนย์ ชุมชนท้องถิ่นหมดศักดิ์ศรีลง ประเทศอ่อนแอ เกรียด ไม่เป็นประชาธิปไตย

ในขณะที่อำนาจและเงินจะแยกส่วนเพื่อควบคุม

วัฒนธรรมบูรณาการทุกมิติทั้งเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม สิ่งแวดล้อม สุขภาพ การศึกษา
ประชาธิปไตย

การแยกส่วนนำไปสู่การเสียสมดุล บูรณาการนำไปสู่ความสมดุล

ขณะนี้โลกเสียสมดุลอย่างรุนแรง

๔.

โลกนิยมไทย

จุดเปลี่ยนไทย จุดเปลี่ยนโลก

ความเคยชิน ความซาชิน ทำให้เราไม่สำนึกว่าเรามีอะไรดี แต่การที่ชาวโลกเขามาชื่นชมนิยมไทย จะกระตุ้นให้เราคิดว่าเรามีดีอะไร ความจริงคือมีสิ่งดี ๆ หรือพลังบวกบนแผ่นดินไทยมากมาย หลายปีมาแล้วผมแนะนำชาวสถานีโทรทัศน์ช่อง ๓ ลงไปดูเรื่องของคนข้างล่าง คนที่ติดแผ่นดิน ไม่นึกว่าเขาจะไปแต่เขาก็ไป **คุณสำราญ ฉัตรโท** หัวหน้ากองบรรณาธิการ **คุณกรุณา บัวคำศรี** และคณะ กลับมาเล่าให้ฟังว่า “เห็นชาวบ้านเขาทำเรื่องดี ๆ แล้วเกิด**ปิติজনชนลูก**” แถมพูดว่า **“ประเทศไทยเปลี่ยนแน่”** เพราะมีคนทำเรื่องดี ๆ กันขนาดนี้

“การถักทอพลังบวกบนแผ่นดินไทย” ควรจะเป็นระเบียบวาระแห่งชาติของคนชาติไทย สื่อมวลชนทุกแขนงควรไปวิจัยสืบเสาะทั่วแผ่นดิน ว่าใครทำอะไรดี ๆ บ้าง แล้วเอามา**สื่อสารถักทอพลังบวกบนแผ่นดินไทย**ก็จะเกิด**พลังแผ่นดิน** (ภูมิพละ) ทั้งพลังความภูมิใจในความเป็นไทย ทั้งพลังทางปัญญา และพลังทางสังคม ทำให้คนไทย **“เกิดความมุ่งมั่นร่วมกัน”**

คนไทยไม่เคยมีความมุ่งมั่นร่วมกัน มีแต่แตกแยกและทะเลาะกันมาตั้งแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยา เมื่อใดมีความมุ่งมั่นร่วมกัน จะเกิดการรวมพลังประดุจแสงเลเซอร์ ที่เคลื่อนสู่อากาศของเราด้วยกัน ด้วยพลังความดีของคนไทย ประเทศไทยทรัพยากรเพื่อการพัฒนามากมายเพียงพอที่จะสร้างประเทศไทยที่ทุกคนอยู่ดีมีสุข มีภูมิคุ้มกัน ปลอดภัย มีความดีงาม นี่คือนจุดเปลี่ยนประเทศไทย จากการที่โลกนิยมไทย และไทยนิยมไทย

๕.

“ประเทศไทยนี้เหมาะแก่การที่นานาประเทศจะมาคุยกันเรื่องสันติภาพ”

พระเจ้าอยู่หัว ร.๙

ความชื่นชมจากผู้นำนานาชาติในการจัดประชุม APEC 2022 แสดงว่าประเทศไทยทำการใหญ่ได้ และประเทศไทยมีเสน่ห์ให้โลกชื่นชม

จึงควรใช้การที่โลกนิยมไทยให้เป็นประโยชน์ใหญ่แก่โลก

ประโยชน์ใหญ่ที่สุดของโลก คือ สันติภาพ

โลกขณะนี้เต็มไปด้วยความปั่นป่วน วุ่นวาย รุนแรง สงคราม จนเสี่ยงที่จะเกิดสงครามนิวเคลียร์ล้างโลก ถ้าโลกมีสันติภาพ โลกมีทรัพยากรและความรู้พอที่จะทำให้ทุกคนบนโลกใบนี้อยู่ดี มีสุข และปลอดภัย สันติภาพโลกจึงสำคัญที่สุด

ประเทศไทยควรใช้เสน่ห์ไทย จัดให้นานาประเทศมาคุยกันเรื่องสันติภาพ ตามพระราชดำรัสของพระเจ้าอยู่หัว ร.๙ ให้

Thailand International Peace Conference เป็นสิ่งทรงคุณค่าที่ใคร ๆ ก็อยากมา

มีตัวอย่างของความสำเร็จคือ PMAC (Prince Mahidol Award Conference) ซึ่งเป็นเวทีที่ผู้นำนโยบายสุขภาพจากทั่วโลกนิยมมาร่วม ผู้จัดคือมูลนิธิรางวัลเจ้าฟ้ามหิดล ซึ่งมีสมเด็จพระกนิษฐาธิราชทรงเป็นประธาน จัดร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข องค์การอนามัยโลก มูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์ มูลนิธิบิลเกตส์ และอื่น ๆ ทีมไทยที่ทำหน้าที่จัดการมีฝีมือสูงมาก สามารถประสานงานองค์กรและผู้นำต่าง ๆ ได้ทั่วโลก

คนไทยทำงานใหญ่ได้

ใช้จุดแข็งไทย เสน่ห์ไทย และที่ตั้งของประเทศไทย จัดการประชุม TIPC ไซ้ (Thailand International Peace Conference) ไซ้ขึ้นชื่อลือชาประดุก PMAC หรือยิ่งกว่า อาจเรียกว่า

King Bhumibol International Peace Conference ก็ได้ เพราะสนองพระราชดำรัสของ พระองค์ท่าน

การจัดประชุมสันติภาพนานาชาติในประเทศไทย เป็นประจำสม่ำเสมอ จะเป็นจุดเปลี่ยนไทย และจุดเปลี่ยนโลก
